

Onor. Biblioteca Universității

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitetului de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GILBARITIU ȘI SFINȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

HEDACTIA SIBIU RAȚIA

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300. Autorități și Societăți lei 60
Anunțuri și reclame după tarif

Nr. 5 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942

Miercuri 20 Ianuarie 1943

Anul 106

Presă străină

de V. Brantse

Presă străină aduce neprecupețite elogii poporului român, realizărilor lui militare și splendei lealității a României. Toate aceste articole sunt în legătură cu vizita pe care Conducătorul Statului român, mareșalul Ion Antonescu, a făcut-o la Cartierul general al Fuhrerului Adolf Hitler.

Din aceste aprecieri unanime se încheagă virtuțile strămoșești ale poporului nostru, gata oricând la jertfă și sacrificii și atât de răbdător când este vorba de meritata răsplată. Ziarul spaniol ABC amintește de exemplu vechile socoteli pe care le-a avut România cu Uniunea Sovietică pentru pierderea Basarabiei și Bucovinei și pentru oprimarea populației române din Transnistria.

Aceste socoteli relevate de presa spaniolă sunt într-adevăr cea mai grăitoare dovadă a sacrificiului românesc.

Atitudinea României în clipa desmembrării sale, când a asistat cu brațele inerucite, cu obrazul dogorît de rușine și sufletul îndoliat la destrămarea țării a fost cel mai cumplit sacrificiu pe care poporul român l-a adus cândva. Cu ochii la vajnica Finlandă, care nu s'a lăsat intimidată de părăsirea (ca să nu zic trădarea) statelor ce se legaseră de ea prin tratate răsunătoare și, singură, și-a asumat răspunderea soartei ei, înfruntând cu demnitate lupta inegală, și opinia publică europeană ostilă sau în cel mai bun caz „sufletistă”, poporul român a îndurat prăbușirea hotarelor sale.

Mai dureroasă decât pierderile de sânge, mai grea decât moartea este abdicarea morală. Printr'un act pseudo-politic poporul a trebuit să primească fără împotrivire desagregarea țării.

Când te gândești că pe vremea aceea aveam o constituție, când te gândești că primul articol al constituției prevedea inviolabilitatea fruntarilor țării, când te gândești că acei care au primit desmembrarea noastră teritorială dețineau puterea în baza acelei constituții pe care ei singuri o călcaseră, și se pare totul prin ce am trecut un vis macabru și nu o trăire aievea.

Renăscut din propria cenușă poporul român dă astăzi o luptă pe moarte și viață contra acelor care nu ne-au lăsat să trăim.

NOI nu avem subvenții dela nimeni.

Aprecieri liniștitoare

de I. Bozdog

Cronicari modești și fideli ai marilor evenimente ce se desfășoară în jurul nostru urmăm cu atenție tot ce se spune și se crede despre participarea neamului nostru la aceste evenimente.

Mândria noastră națională, adânc jignită în partea întâia a războiului, a renăscut în inimele noastre îndată ce împrejurările ne-au permis să arătăm cine suntem și ce putem în realitate.

Așezarea și situația noastră politică a fost și este extrem de grea în spațiul unde ne-a hărăzit soarta să ne ducem traiul, fiind țara noastră suprafața deasupra căreia s'au întâlnit și izbit veacuri de-a rândul valorile răutăților, ori de unde ar fi pornit ele. S'a adăugat apoi la aceasta și ura și calomniile continue ale dușmanilor și vecinilor noștri, pe care noi, încrezători în dreptatea cauzei și a științei dreptului asupra pământului ce-l stăpâneam, nu le-am combătut cu destulă tărie, ba uneori le-am neglijat cu totul. De aceea am intrat în războiu cu răni adânci și priviți cu neîncredere de lumea mare, care ne cunoștea din faima rea și nu din faptele și vredniciile noastre.

Am rășbit să ne reculegem în timp scurt și să trezim prin faptele eroice ale noastre armate și încrederea alor noștri și stima și admirația lumii întregi, dar mai ales a acelor care împărtășim greul zilelor de astăzi.

Ecolul recentei întâlniri dintre Mareșalul Antonescu și Fuhrerul Adolf Hitler spulberă și ultimele nădejdi ce ar mai dăinui în mintea unora care au speculat și bătut atâta monedă falsă din felul cum suntem priviți și tratați în acest războiu.

Ne-au îngăduit orice jertfe, dar ne-au contestat orice capacitate de organizare și conducere.

Cercurile oficiale și întreaga presă germană ne situează acum ca partener de primul rang, nu numai în sacrificiile ce le aducem în actualul războiu, ci și pentru ziua de mâine, când vor trebui statornicite hotărârile definitive ale țării și vor trebui așezate meterezele unei păci de durată.

România va fi factorul de prim ordin al viitoarei așezări europene și paznicul cel mai de încredere al siguranței tuturor popoarelor.

Când se recunoaște și de prieteni și de neutri că în această parte a Europei este nevoie de o Românie cât mai tare, cât mai puternică și consolidată, noi cei ce accentuăm neîncetat, din prima zi a războiului, acest lucru, avem începutul bucuriei de câștig.

Biruința dreptății noastre se apropie. Sacrificiile de vieți și averi nu se pot aduce fără ca neamul greu încercat să nu aibă și bucuriile împlinirii așteptărilor sale drepte.

În inimi s'a cuibărit o nouă dără de lumină și credință. Așteptăm cu încredere trecerea dela vorbe la fapte, în interesul deplinei noastre liniștiri și mângâieri pentru sacrificiul oferit liniștei comune și pentru siguranța de mâine a Europei.

Pledoaria strălucită a cauzei noastre o datorăm în întregime armatei. Gândul, grija și recunoștința noastră rămân permanent așintite asupra ei.

Invățătorii eroi

de Dr. Ilie Dănanu

În „Gazeta dela Turda” am găsit o pagină îndoliată închinată învățătorilor, morți în luptele de pe frontul anti-bolșevic, toți din județul Cluj-Turda. Sunt 14 la număr, toți ofițeri și 13 înși ni-s prezentați cu portretele lor. Numai unul în lipsă de portret, se prezintă sub casca pusă pe cruce. Privesc aceste figuri de tineri dascăli, și mă înduișez de jalea celor mai apropiți ce-i deplâng...

Noi însă, aici în arena publicității, nu-i vom deplânge, ci-i vom preamări. Onoare lor, care și-au confirmat cu pilda vieții doctrina ce au profesat în școală. Au pecetluit cu sânge crezul mărturisit dela catedră, căreia i-au slujit zilnic, ca la un altar. Asta e culmea unei vieți de apostolie, să dai și viețta ta pentru ceea ce ai propovăduit în tot cursul acelei vieți. Să verși sângele și să scrii cu acest sânge cald testamentul vieții petrecute într'o zilnică dăruire poporului tău și fiilor săi celor mai dragi, copiilor satelor noastre.

Tragică, dar eroică soartă! Dure-roasă, după calculul omenesc, dar glorioasă în economia veșniciei. Că scris este în Cartea cărților, că vor străluci ca stelele pe cer cei ce instruesc și cresc tinerele generații. Dar dacă așa strălucesc în fața lui Dumnezeu, cei ce învață pe alții cu cuvântul, cu cât mai mult vor străluci cei ce învață pe ceilalți cu pilda vieții, și cu cât mai mult se vor preamări cei ce învață pe toți cu pilda morții, a morții pentru Cruce, pentru Hristos și pentru împărăția lui între oameni.

Totdeauna am admirat și am iubit pe dascălii noștri. Lor le datoresc tot

Continuare în pagina 4-a

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Mircea Strelinul:

Prăvălia diavolului

Roman, Editura „Cultura românească”. București 1942.

de Aurel Marin

— Urmare. —

Petruș porni încet la deal; ploaia de foc îi aurea fruntea. Mergea cu ochii închiși, însă simțea, prin pleoape, lumina arzătoare a amurgului. Ajungând pe culme, mai privi odată spre Ierihon. Apoi, își întoarse fața și-și continuă drumul. După câțva timp, începu să fluiera. Un mierloiu îi răspunde de undeva. Soarele se prăbuși după Tejin. Licări o stea. Și încă una; licăriră zeci, sute, mil. În Clocucica și Roșă se

aprinseră primele lumini. Gospodarii se pregăteau să cizeze; fumul urca liniștit din hornuri. În Dominic se arătară umbre, pe care nu le puteai pătrunde; tufișurile ascundeau nopți tainice în ele. Bolțile alcătuite de coroanele copacilor se întindeau ocrotitor peste cărările pe care Petruș mai mult le ghicea decât le vedea. Tânărul avea impresia că se află într'o biserică innoptată, singur cu sfinții și cu îngerii. Trântindu-se pe iarba de lângă cărare

și întinse mâinile ca să simtă cât mai puternic pământul și lăsa ca seara să se facă tot mai lină deasupra sa.

Petruș își spuse:

„Oamenii ca Ștefan Ierihon sunt niște zei”...

Dar partea cea mai frumoasă a romanului începe abia de aici, dela descrierea ocupării Bucovinei de către hordurile roșii ale lui Stalin. Verbul devine patetic. O încredere nesdruncinată în forțele neamului s'gduie paginile.

„Chiar dacă pământul acesta — spuse Filo — ar rămâne și-o mie de ani sub ciubota rusească, și Rușii tot n'ar fi în stare să nimicească sufletul săteanului român. Tărâni noștri vor fi veșnic ai noștri. Ei nu-și vor lepăda niciodată sufletul românesc. Nici filozofii, nici cărțile, nici domnăritul nu constituie permanența românească. Permanența românească o constituie acest țaran, acest țaran cu fluierul său”.

Torturile la care au fost supuși

INSTANTANEE

Târgul de vechituri

In fiecare din orașele pe unde-am umblat, una din curiozitățile ce mă atrăgeau era târgul de vechituri. Deși ar trebui să fie unul și același pretutindeni: maldăre de haină și mobile vechi, măruntișuri culinare, de prisos într'o gospodărie sau alte fleacuri ce incurcă unghiurile podului etc., totuși nu e așa. Târgul de vechituri — așa putea zice — variază dela oraș la oraș. Mai mult chiar: imprimă ceva din viața, da, din viața trecută a oamenilor localnici. Zic trecută, pentru că marfa ce se aduce aici spre a fi vândută sunt obiectele trecutului, în cea mai mare parte.

Cel mai frumos târg de vechituri, sau mai corect zis cel mai bogat, era acela din orașul Cluj. Când treceai podul Someșului, lângă abator, în zile de luni și de joi, vedeai o mare de oameni, mare ce creștea și se agita cu cât vremea se înăsprea. Era târgul de vechituri.

Intâmplarea a așezat suferința omului cu a animalului în unul și același loc. Câte tragedii se petrec în sufletul celor ce vând acolo, nu știe nimeni. Uneori însă mai poți ghici după marfa ce-o pun în vânzare: inelul de logodnă, de pildă, adeseori foarte tocit, purtat o viață întreagă. Am văzut odată o femeie vânzându-și chiar cununa de mireasă cu vâl cu tot. Nu-i mai trebuia acum, ce-i drept, dar câte nădejdi sfinte legase de ea odinioară. Cum sta în cutie cununa, cu florile-i de ceară mărunte, îmi povestea parcă întreg calvarul unei căsnicii fără noroc.

Târgul de vechituri e un imens bazar, cel mai variat din toate. Nicio fantezie cât de mare, n'ar putea să adune și să așeze obiect lângă obiect, cum vezi c'au așezat acolo nevoile și întâmplarea. Câte ruginite lângă o cutie de manicură, o păpușă cu capul spart lângă un ghiveci cu flori, o cârjă sau un pictor de lemn lângă o colivie cu păsări cântărețe, etc. Câteodată vezi trei-patru pisici ghemuite într'un coș sau câni fătăți de-o săptămână, tot de vâzare. Li cumpără copiii.

Intr'o ramă veche văzui odată fotografia unei femei, îmbrăcată cum era moda acum cincizeci de ani: cu talia subțire strânsă în corset înalt, mânecele sus umflate și-un coc mic în vârful capului. Femeia aceasta, care poate de mult va fi dormit somnul dreptilor, se uita din ramă cu spaimă și reproș la oamenii de acum care treceau pe dinaintea ei și văzând o arăta cu degetul. Cine ar fi fost în stare să cumpere fotografia și s'o atârne în camera lui, ca ochii aceia plini de reproș să-l urmărească clipă de clipă? Nici n'a cumpărat-o nimeni.

Ecat. Pitiș

Ne urnim

de AUREL MARIN

Ne urnim din ce în ce mai greu.

Clipele se ncalecă într'una

Și când iese palidă și luna

Ne lăsăm nădejdea 'n Dumnezeu.

Nu se isprăvește nici un drum,

Fără ca să se deschidă altul.

Peste zări se prăbușește 'naltul,

In ușoare irizări de fum.

Ațintim privirile în gol.

Nu ne-așteaptă nicăiri o poartă.

Cade'n praf, uscată, frunza moartă.

Nedisciplinați, trec corbil, stol.

Baladă

Aurel Z. Moldoveanu

A căzut pe undeva prin văi

Rătăcit pe umede cărări,

A căzut departe de ai săi

Ars în piept de dorul altor zări

Și când soarele s'a stins în asfințit

A murit....

Și pe dânsul nimeni nu l-a plâns,

Clopoțele 'n noapte nu i-au tras,

Mâna rece nimeni nu i-a strâns

Pentru bun rămas

Iar la căpătâiul înghețat

Preoți n'au cântat.

Numai vântul — veșnic călător —

S'a 'ncurcat în frunzele de-anin

Și prin beznă — lung, tânguitor,

A trecut, nemângâiat suspin...

Dar de sufletul etern plecat

Nici el n'a 'ntrebat...

Și când luna s'a 'nălțat — ușor,

Galbenă și tristă peste văi,

Au trecut chemări pe-aripi de dor

Și-au purces tălângi din vis pe căi,

Au purces tălângi cu graiul blând

De comand...

A căzut pe undeva prin văi

Rătăcit pe umede cărări

Și a murit departe de ai săi

Ars în piept de dorul altor zări..

Undeva la Nipru ori la Don

A căzut Ion...

Peste trupul lui însângerat

A crescut hotar de țară nouă

Și, târziu în noapte — au lăcrimat

Picurii de rouă....

Iar din boltă, ca un fulg de nea,

S'a desprins o stea...

Românii de sub regimul sovietic sunt arătate în toată cruzimea lor.

Românii sunt ridicăți și deportați, suspecțiați și impușcați, fără judecată. Nu lipsesc chiar Români între prigonitori, și partizanii ai comunismului și moartea comunistului român care ajunge până la sfârșit să fie el însuși suspectat e plină de învățăminte.

Cu mare greutate Petruș scapă, după multe peripeții, din ghiarele bolșevicilor. Războiul a început. Rușii sunt respinși din pământul sfințit al Românilor bucovineni.

Un procedeu ingenios este acela de a prezenta cititorului o serie de poezii dintre cele mai bune ce s'au scris de poezii Bucovinei, sub pretext că suntem puși în ambianța culturală a vremii.

De fapt d-l Mircea Streinul chiar această vreme o descrie: anii din războiul care nu s'a terminat încă.

Și Miguel Cervantes, în al său Don Quichotte, a introdus o serie întreagă de poezii. Astfel cititorul e for-

țat să citească și poezie, să se familiarizeze cu ea, s'o caute, s'o prețuiască.

Pentru a arăta încăodată, cu câtă artă d-l Mircea Streinul descrie natura, vom desprinde un ultim citat edificator, deși pagini asemănătoare sunt atât de multe încât cu greu ne putem hotări de unde să alegem:

„După amiaza aceea era aurie și soarele turna un fel de vin care îmbăta de îndată, printre ramurile copacilor. Furnici mari, roșii, se plimbau agale printre uriașe trunchiuri prăbușite, ferigile înalbastreau pământul și mesteceții păreau nobile și fantastice colonade ionice către cerul de vară. Ciuperci cu pălării roșii și alteje modeste, ca sărăcăcioase broboade cenușii, ofereau o amuzantă priveliște de pitici pentru Guliver-ul care era Petruș. Pealocuri ascunse printre ierburi sau crescute lângă mării bolovani ai pârăului, se înălțau gingașe flori galbene care păreau aburite de bruma răsufării generoase a unui zeu. Printre ferigi și

tufișurile de lemnul Domnului se plimbau agale gândăcei cu licăr de aur verde pe spate iar peste smeuțet băzâiau bondari cu glas mănios sau săgetau viespi sprintene care voiau să fure întreaga lumină a soarelui în aripele lor străvezii“.

În momentul când Rușii se retrăgeau din Cernăuți, autorul acestei dări de seamă se afla în marginea pădurii Horecea. Da, viziunea Cernăuților cuprinși de flacări e veridică. Dragostea unui cernăuțean ca d-l Mircea Streinul a dat putere romancierului să descrie orașul în timpul pârjolului sovietic, ca și când ar fi fost la fața locului.

D-l Mircea Streinul anunță, la finele acestui roman, că în continuarea *Pravilei Diavolului* va apărea un al treilea volum, ce se va intitula *Eroul soarelui*. Acesta va fi romanul războiului dus împotriva comunismului.

Oricum, cu aceste două tomuri compacte, d-l Mircea Streinul își statornicește un loc de frunte în proza românească de azi.

PREDICI ÎN PUSTIU

Dialog între om și pom

Pomul: Mi-e adesea milă de tine că ai avut atâția mari învățători și ai avut și pe Fiul divin și nu ai învățat mare lucru. Nu știi să fi recunoscător, nu știi să dai înapoi ce ai primit, sau ești prea pripit la muncă sau nu lucrezi de loc, nu ai destulă răbdare, nu știi să faci binele desinteresat numai de dragul binelui, să te simți și tu fericit, căci e mai fericit cel ce dă, decât cel ce primește.

Omul: E ușor să vorbești și să dai sfaturi, dar azi nu mai prind decât exemplele.

Pomul: Nu mi-aș permite să vorbesc, dacă viața mea nu ar fi o pildă exactă de ceea ce-ți spun. *Durere, la voi oamenii e doar obiceiul ca una să spuie și alta să faci.*

Omul: Am citit de curând o carte a lui Georges Duhamel, care vorbește de moartea cărților, fiindcă cei mai mulți autori, cu cât scriu mai încurcat, cu atât se consideră de filosofi, literați sau poeți mai mari. Doar nu suferi și tu de această meteahnă, căci nu înțeleg de loc ceea ce vrei să spui.

Pomul: Ce păcat, că ochii tăi frumoși și inteligenți, care reflectă și ei lumina soarelui, nu văd destul de bine, ca să nu mai fiu eu nevoit să-ți explic. Dar dacă mă silești, iată autoportretul meu:

Nimica din ceea ce primesc nu las nerăsplătit. Îngrijirea ce mi-o dai, gunoierul ce mi-l pui la timp, și le răsplătesc cu fructele mele gustoase și hrănitoare. Soarele ce mă ajută să-mi coc fructele îl strâng sub coaja mărului meu și-l reînapoiez sub forma cea mai concentrată pe care știința semenilor tăi o numește *vitamină*. Fără de ea hrana ta ar fi insuficientă și te-ai îmbolnăvi grav de scorbut și toate avitaminozele, pe care n'ai decât să le citești în cărțile tale. Și îți mai spun și un lucru mare, pe care poate nici n'ai să-l crezi: *Dacă ncamul tău omenesc ar fi rămas credincios dorinței dintâi a Creatorului de a se hrăni numai cu fructe, viața voastră ar fi mai lungă, firea voastră mai blândă, voința voastră mai tare, răbdarea voastră mai îndelungă, inteligența voastră mai ascuțită.*

Omul: Să zicem că-i așa. Dar ce folos de toată străduința ta? Îmbătrânești, te usuci, dispari și uneori nici nu îți se mai păstrează amintirea, că ai trăit pe acest pământ.

Pomul: Aici este deosebirea și mai mare între noi. Eu caut să fiu folositor nu numai în viață ci și după moarte. Lemnul meu îți încălzește locuința, îți împodobește casa, îți dă patul în care te odihnești; chiar fumul meu nu este altceva decât gazele ce le-am absorbit din aer în viața mea, și în cenușa mea reînapoiez pământului toate mineralele și sărurile ce le-am primit. Nu rămâi nimănui dator nimica.

Morala: Se cade să-ți faci datoria complet unde ești pus dela Dumnezeu, dar mai ales pentru a fi și tu folositor chiar după moarte. Din pilda vieții tale să se inspire copiii tăi, din binefacerile pe care le-ai primit tu dela Neam și dela Dumnezeu să beneficieze Neamul tău și toți îți vor binecuvânta țărâna. *Dar veșnic este numai Dumnezeu. Noi trebuie să ne mulțumim și cu viața trecătoare și cu amintirea vieții noastre, care se șterge mai curând sau mai târziu, după cât ai fost de recunoscător lui Dumnezeu și folositor semenilor tăi.*

Dr. M. Suciu-Sibianu

Deschiderea bibliotecii „Astra“

Terminându-se lucrările de instalare de gaz, Biblioteca „Astra“ este deschisă în fiecare zi dim. 9—12 și d. m. dela 3—6.

Scrisori către și dela Gh. Barițiu Finanțe de războiu

de Candid C. Mușlea

de I. Gârbacea
prof. la Academia Comercială

— Urmare. —

In scrisoarea din 27 Iunie el comunica fratelui său știrea tristă a încetării din viață a tatălui lor, știre care trebuie că o aflase și Gheorghe, dar nici el nu fusese la înmormântare. „Astăzi sunt patru săptămâni — scrie el — de când prea iubitul nostru Taică a încetat a mai viețui. Fratele nostru Leon mi-a fost telegrafat ca să mă duc la înmormântare, dar din cauză că posta nu vine în toate zilele, ci numai de 4 ori pe săptămână, așa telegrama a sosit târziu și eu cu durere n'am putut fi de față la actul funebru”.

El îi dă totodată fratelui său să înțeleagă că are mare lipsă de bani pentru a-și termina casa și că ar fi vesel dacă Gheorghe sau Alexandru i-ar putea avansa partea sa de moștenire. Răspunsul, pe care nu-l cunoaștem, i se dă la 5 Iulie, din Vâlcele.

La această scrisoare el răspunde la 11 Iulie, comunicând că a citit testamentul tatălui său, conform căruia — după cât își aduce aminte — moștenirea se împarte în șase părți egale, „cu puțină divergență, că sora noastră va căpăta pe de-asupra oareșicare pământel nu știu unde”. In această formă „acceptă” și el testamentul. Ar dori mult să fie și el la Petrid când Gheorghe va merge acolo și, dacă ar sta mai bine materialicește, ar abdice de partea sa și ar împărți-o toată între toți frații. ba, poate, ar dona-o „bietului frate losif”.

La 9 Nov. îl încunoștințează că a primit exemplarele din Dicționar și le va desface încetul cu încetul „pentru că amplioiații, neștiind o iotă unguerește, nu nuzesc al cumpăra, iar studenții sunt săracuți... Publicul nostru e foarte mizerabil în privința cărților de a le cumpăra, pentru că la cei mai mulți nu le place de loc a citi și a se ocupa cu literatura, ci dela crășmă la cancelarie și dela cancelarie la crășmă; apoi astfel se susține o națiune, astfel de luferi conduc naia lui Noe, a lui Ifig și a lui Herz, etc.”.

La 1 Ianuarie 1870 o altă știre tristă: la 31 Dec. i-a murit soția. Toată scrisoarea cuprinde abia 12 rânduri. Nu-i mai scrie apoi decât la 15 Mai ca să-și verse durerea. Opt luni de zile a stat lângă patul iubitei sale soții bolnave și acum, de alte cinci luni este singur „cu orfanele-mi două copile, a cărora creștere sunt silit a o concrede unor ticăloase și nemorale servitoare, dela care tot rău și nimica bine nu învață... Abia acum începe a se re-ucelge, ca să constate că: „Ruinarea casei și a copilelor mele în privința creșterii, merge cu pași repezi, neavând conducătoare, neavând mamă la casă”.

S'a hotărât deci să se căsătorească a doua oară cu Ana Marcian, fiica răposatului protopop din Ocna-Dejului. Îl invită și pe el la cununia, care va avea loc spre sfârșitul lunii, cu toate că este convins că „așa ceva este imposibilitate ca să puteți veni”.

La 17 Iunie scrie că s'a cunulat. Altă scrisoare nu mai avem decât din 27 Iulie 1871 când îl roagă pe Gheorghe să se intereseze dacă un cumnat al său nu ar putea obține un premiu al Academiei pentru traducerea unui autor latin, iar la sfârșit mai scrie: „E de însemnat că din premiul acela și eu aș trage folos”.

Incepând cu cea precedentă, care fusese scrisă la un interval de un an și o lună, scrisorile lui Octavian sunt tot mai rare. La 16 Nov. într-o scrisoare de 12 pagini se plânge de frații săi Alexandru și Leon care l-au nedreptățit la împărțirea moștenirii.

La 2 August 1872 el scrie: „Sufletul meu! Eu in 21 Iulie a. c. mi-am espedat concursul meu pentru catedra de profesor la universitatea din Cluj prin Ilustritatea Sa d. Alexandru Páll” și anume ca profesor ordinar, și-l întreabă pe fratele său — că dacă-l vor

numi numai extraordinar, ce să facă: să primească, sau nu?

In altă scrisoare mai lungă, din 1 Nov., îi face cunoscut că la universitate a fost numit Dr. Silași. Acum îi umblă gândul să ajungă supra-inspector, sau eventual sub-inspector școlar. Ce privește moștenirea, îi scrie că ceilalți trei frați au început procese unul contra altuia.

Totuși postul de profesor universitar i-ar plăcea mai mult. De aceea la 8 Iulie scrie din nou că venind la Năsăud directorul suprem școlar Páll, i-a spus, între patru ochi, că ministrul de Culte Paulern l-a întrebat care ar fi mai bun pentru acel post și Páll i-a spus că cel mai potrivit ar fi el, Barițiu, căci știe și unguerește. Ministrul i-a spus atunci să-i trimită vorbă să-și prezinte aotele necesare. Îl întreabă deci din nou pe Gheorghe: ce să facă? Pe lângă alte necazuri, soția îi e bolnavă de mai multe luni și medicii nu-i dau nicio speranță.

La 15 Sept. îi scrie că una din fetițe e și ea bolnavă de câțiva ani. Soția se vede că i-a murit, căci iar se gândește la însurătoare. A și cercat în dreapta și 'n stânga, dar „fetele noastre sunt provăzute — zice el — numai cu o cultură superficială, fără educațiune adevărată, ce e mai periculoasă decât că ar fi fără nimica cultură așa zisă modernă”. Altele nu se simt îndemnite a-l lua, știind că are două fetițe. Ar lua o văduvă, dar nu e nici Româncă și are și ea copii. De altă parte este femeie bogată și cultă, știe franțuzește, este econoamă și ar face trecerea religioasă. Piedeca cea mai mare ar fi tot naționalitatea, dar se gândește și la principiul lui Bărnuț că „ar fi de recomandat ca Românii prin căsătorie să aducă avere în sânul națiunii, de altfel foarte cerată și mizeră în privința materială”. (Abia acum aillam — tot din scrisoarea aceasta — că nici întâia lui soție nu a fost Româncă).

Scrisoarea următoare este datată 3 Mai 1875, în care îl felicită de ziua onomastică. La 16 Dec. se plânge din nou că e greu fără mamă la casă, semn că nu se căsătorește cu Săsoaica de care fusese odată vorba. In August a fost numit profesor definitiv, cu salariu anual de 900 florini.

Din scrisoarea datată 25 August 1876 vedem că mai are numai o fiică, Victoria, căci Cornelia i-a murit și de atunci nu-l mai „părăsește întristarea și durerea inimii”. Acum lucrează la ediția a treia a Gramaticii.

— Va urma —

Reviste și ziare

„Tribuna”

în Nr. 152 prin pana d-lui prof. univ. I. Lupas închină un articol omagial marelui patriot și gazetar ardelean dr. Valer Branisce.

„Unirea Poporului” (Blaj)

în primul număr al frumoasei sale vieți și activități de 25 ani, subliniind gestul unui sprijinitor al scrisului său, arată că are peste 2 milioane restante la citorii care nu plătesc.

E o măsură tristă ce a trebuit să aplice directorul gazetei ștergând din catastrife peste 4000 de „abonați”.

„Timpul Transilvaniei” (Arad) an. VII No. 119-120 se menține prin scrisul și clișeele sale pe poziția dărjilor lup-tători naționaliști.

Sub acest titlu am publicat în ziarul „Tribuna”, la Cluj, în 12 Ianuarie 1940 un articol în care preconizam organizarea „frontului intern” bazat pe strictă economie.

Este una din multele mele „predici în pustiu”. Nimeni n'a dat atenție unei chestiuni așa de neimportante; toată lumea era preocupată de fasturile serbărilor restaurației.

Am tăcut și am așteptat ca vremea să mă confirme sau să mă desmintă. In această așteptare nu mică mi-a fost satisfacția și bucuria când am văzut în ziare sub titlul „O nouă măsură financiară în Germania” următoarele:

„La 1 Octomvrie a intrat în vigoare în Germania măsura desființării plății acconturilor din partea forurilor oficiale. Dela această dată armata și alte instituții de stat nu vor mai achita aconturi în momentul acordării comenziilor. Suma rezultată va fi de circa 4 miliarde mărci, care pe viitor va „lipsi” economiei generale. Aceasta va trebui să avanseze ea însăși sumele necesare lefurilor, materialului etc. deoarece statul nu va mai pune la dispoziție aceste sume. Natural că acest proces de retragere a forței de cumpărare nu se produce subit la începutul lunii Octomvrie, ci dela această dată nu se vor mai acorda aconturi, cele deja achitate calculându-se treptat la cheltuieli. Vor trece, de sigur, câteva luni până când acest proces se va desfășura integral.

La fel se va efectua și a doua mare slăbire a forței de cumpărare, impozitul imobiliar se va plăti global, emițându-se obligațiuni ipotecare în valoare de circa 8 miliarde mărci, operațiune care va dura cam până la mijlocul lui Ianuarie, când acești bani vor fi scoși din economia națională. Este deci vorba, în afară de procurarea de bani prin impozite și împrumuturi, de o scădere cu circa 12 miliarde mărci a forței de cumpărare a țării.

Pentru a putea înfelege bine importanța și efectele acestei mari operațiuni, ea trebuie privită din două unghiuri: 1. Spre deosebire de împrumuturi, ea are caracterul unei scăderi radicale și definitive a puterii de cumpărare. Statul nu împrumută bani pe care trebuie să-i dea înapoi. La desființarea acconturilor acest lucru este clar. In schimb plata globală a impozitelor mobiliare înseamnă o plată anticipată a impozitelor care trebuie amortizată în timp de 14 ani. Totuși operația rămâne o scădere, căci statul nu va restitui nici această sumă. 2. Scăderea, absorbirea forței de cumpărare micșorează „vagabondajul” acesteia, o țintă a politicii prețurilor și valutei care în timp de războiu este strâns legată de orice impozit sau împrumut. Nu se poate prevedea în ce măsură această retragere a 12 miliarde mărci înseamnă un surplus de reducere a forței de cumpărare. Pentru stat ea reprezintă o mărire a veniturilor, care poate fi înscrisă în bugetul acestui an ca un venit extraordinar”.

„Marea scădere a forței de cumpărare va fi un surplus și ar aduce pentru politica prețurilor și a valutei o degajare în măsura sumei obținute. Dar

acest efect nu se poate prevedea fiindcă economia nu este o stare permanentă egală, factorii individuali schimbându-se încontinuu. Astfel, de pildă, forța de cumpărare crește prin folosirea mai multor lucrători. In orice caz marea scădere pusă la cale va însemna o reducere simțitoare a presiunii exercitată de forța liberă de cumpărare asupra prețurilor și cursurilor, procurându-se statului un mare surplus de venituri pentru care statul german nu are nevoie să-și ia niciun angajament de viitor”.

Mă văd nevoit a reproduce un fragment și din articolul meu de acum doi ani și mai bine:

„Căile ferate ale statului francez, căutau mai acum câțiva ani un om care să le scape din cascada deficitelor. Acest om a fost găsit în persoana lui Dautny. Ajuns în fruntea căilor ferate franceze, acesta nu s'a gândit să se instaleze în fastuoase birouri și să-și comande imediat cel mai luxos automobil, semu al marei demnități ce ocupă, ci a plecat ca simplu pasager pe diversele linii ca să se documenteze. Absența lui a durat două săptămâni. Venit la birou cheamă în conferință pe toți șefii de servicii. Ce și-or fi auzit aceștia la această conferință nu e greu de presupus: unii au plecat imediat iar ceilalți s'au pus la lucru, nu la birou între hârtii, ci afară pe teren. Mai mult, observațiile sale însoțite de experiența sa le pune pe hârtie sub forma unei lucrări, care apoi a fost tipărită și imprăștiată în public. Mai rar mi-a fost dat să citesc lucruri mai interesante. Acolo risipa e arătată cu degetul, începând cu risipa materialelor, a cheltuielilor de prisos și terminând cu risipa timpului de lucru și burocratizarea, mania tuturor deficitelor.

De câteori călătoresc cu trenul, nu pot să nu oftez după unul ca Dautny. La noi risipa sare în ochii călătorului sub toate formele și nu ar putea fi altfel când conducătorii stau ferecați în birourile lor”.

„De unde să înceapă economia? Dela mic la mare, dela mica cheltuială la marele lux, dela câțiva lei la câteva milioane. Gândiți-vă la risipa de electrică și combustibil la autoritățile publice și uneori și la particulari. De risipa timpului nici nu îndrănesc să amintesc.

Calculați vă rog cam cât face anual contravaloarea acestor risipe, veți găsi sume formidabile.

Oare nici azi să nu ne putem deschide ochii asupra acestei dureroase realități?”

Ca încheiere să repet cuvintele economistului Dautny, adresate oamenilor de conducere:

„Oamenii dela conducere să nu lucreze decât sub un singur semn, acela al economiei, al economiei veritabile, al economiei economice, căci după profunda gândire a lui Goethe: economia este cea mai necesară expresiune a ordinii”.

Cuvinte pe care le-am repetat într'una începând din 15 Noemvrie 1937, dovadă articolul meu de atunci în „Ofensiva Română” din Cluj.

Bibliografie

In editura:

Cartea Românească

Sadoveanu (Mihail), *Frații Jderi* vol. I. (*Ucenicul lui Ionuț*), vol. II. (*Isvorul alb*) vol. III. (*Oamenii Măriei Sale*) București, Cartea Românească, 1942, Lei 420,

Constantinescu (Clitus), *Lacul Bles-temat*. Roman, București Cartea Românească, 1942, Lei 280.

Academia Română

Lapedatu (Alexandru) „*Omul dela 2 Maiu, Învingul dela 11 Februarie*” Buc. Academia Română, Mem. Secț. Inst. S. III, Tom. XXV, Mem. 5, 28, Lei 60 (1942)

105 ani de luptă românească are
„GAZETA TRANSILVANIEI”

Invățătorii eroi

de Dr. Ilie Dăianu

Continuare din pag. 1-a

ce sunt în lume. Admirația și dragostea ce li-o port s'a potențat în actualul războiu. Trebuie să le aducem prin osul recunoștinței, ce li se cuvine. Dacă soldații noștri sunt așa cum sunt, cui avem a mulțumi? Dascălilor dela sate. Pentru că marile mase ale oștilorilor contra bolșevismului sunt tot săteni. Meritul, în primul rând, se cuvine dascălilor sătești și învățătorimei peste tot care i-au pregătit sufleteste, de sunt așa cum sunt, la culmea chemării și la înălțimea eroismului, care ne-a înscris cu cinste în istoria universală. Fără de pregătirea ce li-au făcut-o ei, nici ofițerimea nu putea face, ce a făcut, o oștire eroică, la culmea datoriei și a vremii.

Pe lângă opera săvârșită în școală, învățătorii noștri și-au continuat dascălia lor și în armată, ca ofițeri și instructori întru mânăuirea armelor. Instrucție pe care au completat-o pe căm-

pul de războiu și au încununat-o cu pilda vieții și a morții lor!

Onoare acestor învățători model, în pace, ca și în războiu, cu cartea ca și cu arma, în viață ca și în moarte. În pildă, ca și în jertfă.

Onoare și preamărire lor!

Am observat procentul mare al jertfelor ce le dau oamenii școlii din primele începuturi ale războiului. Am urmărit cu atenție galeria de portrete ale eroicelor victime ce o deschid zilnic ziarele „Curentul” și „Universul” pe coloanele paginii penultime. Am văzut mulțimea învățătorilor căzuți în fruntea plutoanelor și companiilor lor. De atunci fac colecția acestor coloane — și păcat că ele — oricât de bogate, nu-i cuprind pe toți cei căzuți. Dar și atât ne dă o măsură pentru câtă recunoștință datorște patria învățătorilor poporului ostaș!

Ei își fac monumentul vieții iar noi trebuie să încununăm acest monument.

Țărănimea

în sfința economică

Acesta a fost titlul conferinței d-lui prof. A. Tătaru, dela Academia comercială din Brașov, ținută în ziua de 16 Ianuarie.

Profesorii dela această înaltă școală, pe lângă munca lor cea de toate zilele, dela venirea lor la Brașov au luat inițiativa foarte laudabilă să facă și altă școală: cea a publicului. Păcat că publicul brașovean nu știe răspunde la străduințele frumoase ale profesorilor Academiei prin o mai mare participare la conferințe. Publicul nostru care se crede atotștiutor, deși, vai, cât de neștiutor este în foarte multe probleme, ar avea ce învăța.

D-l prof. Tătaru a fixat în conferință dela început că țărănimea, prin funcția sa, este și va fi încă mult timp temelie pe care să se clădească un stat sănătos și puternic. De aceea ridicarea și întărirea țărănimii trebuie să stea între problemele de competență ale statului.

Trebuie împiedecată cu toate mijloacele sărăcirea țărănimii prin îmbucătățirea tot mai mult a pământului.

Știința sociologică și politică a cercat multe mijloace pentru întărirea agriculturii și ridicarea țărănimii. Sistemul socialismului, al comunismului, al corporatismului, al național-socialismului, sisteme politice încercate în alte

țări pentru rezolvarea problemei țărănești, nu pot fi introduse la noi.

Socialismul și comunismul în loc să dea un țaran sănătos și viguros, dau un țaran proletar, lipsit de stabilitate și inferior țaranului nostru de azi.

Sistemul național socialismului nu poate rezolva la noi problema țărănească. Industria orașelor noastre nu poate înghiți surplusul de țărănime, care ar trebui să plece din sat, ca astfel să se poată pune stavilă îmbucătățirii pământului, urmată de pauperizarea țaranului. În țara noastră, aplicarea național-socialismului la țaran ar produce cu siguranță o mare reducere a natalității, adăugăm noi.

Rămâne ca viitorul să ne arate sistemul cel mai bun, pe care să-l folosim pentru ridicarea și întărirea țărănimii noastre, a terminat d-l prof. Tătaru frumoasa și instructivă d-sale conferință.

Adăugăm noi, sistemul cooperăției cu o îndrumare practică și culturală a țărănimii, poate duce la o mare îmbunătățire a situației agriculturii și a țaranului.

Din pământul său țaranul nostru poate scoate mult mai mult, decât scoate astăzi.

nc.

Muncitorimea și idealul național

În cadrul universității muncitorești a avut loc în ziua de 17 Ianuarie conferința d-lui profesor I. Bozdog.

Un public numeros și extrem de disciplinat a urmărit interesanta expunere a conferențiarului, care a subliniat rolul important al muncitorului în viața națională.

Conferențiarul a tratat această problemă întâi din punct de vedere istoric, arătând cum în epoca dinainte de Unire, o politică de stat dușmănoasă împânzea regiunile vitale ale Transilvaniei cu o muncitorime străină, pentru a pune un stăvilor între Români, despărțiți de culmile Carpaților.

Extrem de interesante au fost cifrele și statisticile prezentate de d-l Bozdog în legătură cu rolul pe care l-a jucat muncitorimea străină în viața noului stat român.

În fața acestei situații se deslușește importanța muncitorimii române, integrată întotdeauna în marile imperative naționale. Idealul național, preocuparea de competență a poporului român a înfrățit pe toți Români. Țărani, muncitori sau intelectuali se regăsesc legați de aceleași năzuințe, dăruid fără precupețire Patriei în timp de pace munca lor curată, în timp de războiu jertfa supremă a vieții.

Aplauze puternice au subliniat anumite pasagii ale conferinței răsplătind frumoasa expunere a conferențiarului și gândul bun pe care l-au avut „Astra” și organizația „Muncă și Lumină” când au pus la cale acest ciclu de conferințe.

(v.)

Bonurile de cassă

de Ion Opris

Un nou instrument monetar se pune în circulație, peste câteva zile. Este vorba de bonurile de cassă pe care Ministerul de Finanțe a fost autorizat, printr'un Decret Lege, să le pună în circulație.

Bonurile de cassă sunt titluri de stat cu scadență fixă, la șase luni de zile și cu putere de preschimbare imediată chiar la valoarea nominală, deci nu numai la scadență, la Banca Națională a României. Bonurile de cassă au dobândă fixă, de 4 la sută.

S'au dat lămuriri, de cei în drept, asupra rolului și funcțiunii economice a noului instrument monetar, care, în alte țări se folosește de mulți ani, cu rezultate bune pentru economia națională.

Pentru a ne da seama de însemnătatea economică a bonurilor de cassă e destul să amintesc următoarele:

Bonurile de consum de tot felul sunt limitate, în împrejurările schimbate din cauza războiului. Vedem cu toții cum aceste bunuri, aceste articole, care inundau altădată piața, acum sunt tot mai rare. Nu-i de loc mirare, că ducerea războiului necesită mult și aproape întreagă producția industriei este și trebuie să fie în folosul armatei.

Din acest motiv, atât la particulari cât și la întreprinderi găsim enorme disponibilități de bani, de numerar, care așteaptă să li se ivească ocazia de întrebuințarea cea mai rentabilă.

Deci, dela data dobândirii numerarului și până la folosirea lui, nu numai că este complet improductiv pentru posesorul lui, dar de cele mai multe ori este costisitor, că se plătește dobândă după el, este însă sustras îndeplinirii unei funcțiuni active în viața economică.

Bonurile de cassă sunt destinate a înlocui aceste disponibilități de numerar — uneori chiar teaurizat — și

din neproductive și costisitoare cum sânt, să le facă productive prin dobândă ce produc posesorului de o parte, și servind în același timp interesul economic pentru punerea în circulație a disponibilităților de numerar.

Cum vedem, funcțiunea economică a bonurilor de cassă este însemnată și poate aduce rezultate pozitive.

Indiscutabil că bonurile de cassă, acest nou instrument monetar pune la început, problema încrederii. De încrederea și de înțelegerea ce o vom acorda bonurilor de cassă depind rezultatele scontate.

Prin acordul încheiat de Ministerul de Finanțe cu Banca Națională s'a convenit ca bonurile de cassă să fie preschimbate chiar și înainte de scadența lor, înainte de 6 luni, la valoarea nominală, cea scrisă pe ele. Acest singur fapt e de așa natură încât dela început trebuie să primim cu toată încrederea bonurile de cassă.

Pe lângă încredere mai e nevoie și de înțelegere. Cum? Statul va căuta să-și achite, pe cât e posibil, cu aceste bunuri furnizorii săi interni. Aceștia trebuie să fie înțelegători, să acorde deplină încredere bonurilor de cassă, astfel ca noul instrument monetar să-și poată îndeplini cu folos rolul și funcțiunea economică pentru care a fost chemat.

Că, ce se poate întâmpla!

Furnizorul primește bonurile de cassă care-i aduc un venit frumos prin dobândă ce o au de o parte, iar de altă parte invocând felurite motive, vine cu urcarea prețurilor produselor sale, pretinzând răscumpărarea unei pierderi care nici nu există. Ba dimpotrivă.

Și dacă înțelegerea nu va putea veni de bună voie, să fie totuși impusă. Că o nouă urcare a prețurilor ar aduce mai mult rău și tot pe spinarea bietului consumator.

Răniții din războiu trimit salut în patrie

În fiecare zi se poate întâmpla ca soția vreunui mobilizat să primească din mâna factorului poștal un plic de mărime mijlocie pe care scrie: Președinția Crucii Roșii germane — Scrisoare vorbită. Atențiune: vă vorbește însuși soldatul care vă interesează.

Glasul lui tăticu

La deschiderea curioasei misive se găsește o placă neagră între două cartoane grosicioare, și este vădit că obiectul trebuie să fie ceva neobișnuit, fiindcă probabil Crucea Roșie nu a apucat să trimită de Crăciun placă de patefon cu Lili Marleen!

Ba stai! Lili Marleen sau alt cântec iubit de soldați se poate găsi prea bine, însă numai pe verso, fiindcă pe față se găsește un salut adresat de tăticu copiilor, soției, părinților, surorilor, sau către o logodnică, către o mătușă, unchiu, bunic, etc.

De vreo două luni de zile caravana Crucii Roșii germane străbate localitățile din Guvernământul General, vizitând spitalele unde se găsesc răniți din armata germană și din armatele aliate sau amice, pentru a imprima pe plăci de patefon saluturi adresate cu prilejul sărbătorilor Crăciunului celor dragi de-acasă.

Nu toți soldații care au venit ca răniți de pe frontul din răsărit aici au putut lua contact direct cu sărbătorile Crăciunului, cu ai lor din patrie. Atât răniții cât și rudele au avut însă bucuria de a putea face cel puțin ca vocea celui scump să se audă în seara sfântă, lângă bradul încărcat și luminat.

Iată, ne găsim în salonul unui spital din Cracovia. Chiar la intrare s'a instalat aparatul de înregistrare pe plăci.

Nu lipsește nici microfonul, legat de un cablu așa fel încât să poată fi dus până în cele mai îndepărtate colțuri ale salonului. Micile lămpi de control ard pe aparat, discul începe să se învârtască și operațiunea pornește.

Microfonul aude și spune toate dorurile

Primul care vine la microfon este un rănit ușor. Deoarece nu se poate duce el însuși acasă, vrea cel puțin să trimeată sunetul vocii lui. Desface o fidulă pe care a scris textul pentru ai lui. Vorbește scurt, însă din inimă.

Al doilea rănit nu se poate scula din pat: este în ghips. I se aduce microfonul alături. Apoi lucrul continuă: fiecare soldat vorbește scurt, după legea prescrisă a preciziei lapidare ostășești, fiecare spune ceea ce îi dictează inima, adăugând urărilor și mulțumiri pentru felul în care doctorii și sanitarii îi îngrijesc.

Și Români, și alții trimit salutul...

Inovația aceasta, introdusă de Crucea Roșie germană, capătă un interes deosebit și prin faptul că în salon nu se găsesc numai răniți germani, ci și români, italieni, slovaci. Ei transmit urările de sărbători în limba lor. Unii intonează câteva măsuri din vreun cântec de-acasă. Doi soldați italieni vin spre microfon plini de voie bună: probabil vor să cânte vreo canțonetă din patria lor insorită. Surpriză: începe să cânte pe două voci vestitul Lili Marleen în versiune italiană. Un duet plin de farmec, care se sapă în scrisoarea vorbită...

Act de mulțumire

Oficiul Parohial din Budila, Protopresbiteratul Brașov, aduce cele mai călduroase mulțumiri bunilor credincioși care au dăruit obolul lor în anul 1942 pentru edificarea bisericii noastre.

Aceștia sunt:

Prefectura județului Brașov prin D-l Prefect Col. D. Craiu	Lei 1.150.000
Primăria comunei Budila	330.000
Pr. Iordan Curcubătă pe lângă cele 200.000 încă	100.000
Gheorghe Voiculescu Migdila, pe lângă cele 200.000 încă	100.000
Ministerul Cultelor și Artelor, Ilie Curcubătă și soții, Vlădeni-Brașov	10.000
Dr. D. Stăniloae, Rectorul Acad. Teol. Sibiu	5.560
Primăria Intorsura Buzăului	5.000
Oficiul Parohial Feldioara prin Pr. Ioanovici	5.000
Primăria com. Purcăreni	3.446
Primăria com. Turcheș-Brașov	2.320
Primăria comunei Satulung-Brașov	2.000
Primăria comunei Vulcan-Brașov	1.962
D-l C. Sgalbă, picher Budila colectă concentrații	2.000
Nicolae Drângă, Prejmer-Brașov	2.500
Di. Vasile Papuc, dir. căminul ucenici Tocile	2.000
Primăria comunei Prejmer-Brașov	2.000
D-ra Victoria Olteanu, șefa Of. P. T. R. Int. Buzău	1.330
D-ra Valeria Galtoma, Of. Telefonc Ploiești	1.000
Ioan și Sofia Vlad, București	1.000
D-l Irodion Creangă, fost primar Prejmer	1.000
D-l Dionisie Sassu, șeful gărlă Budila	1.000
Primăria comunei Satunou-Brașov	800
Primăria comunei Măieruș-Brașov	650
Primăria comunei Bran-Poarta	601
Primăria comunei Vama-Buzăului Brașov	600
Primăria comunei Vlădeni-Brașov	600
Primăria comunei Holbav-Brașov	510
D-l Hazapariu Const. dintr-o contravenție	500
D-na Paraschiva St. Ven.-Budila	500
Ioan Pătrânel, Mărcuș-Brașov	500
Ioan Boltaș-picher Purcăreni	500
Primăria comunei Hălhiu-Brașov	500
Primăria comunei Barcani-Brașov	475
Gheorghe Șerban - Mărcuș-Brașov	464
Primăria comunei Zizin, 2 stii. piatră și	300
Primăria comunei Ghimbav-Brașov	200
Primăria comunei Dobol de Jos-Brașov	150
Elena Comșa. Mărcuș-Brașov	120
Elena Neagu, Mărcuș-Brașov	100
Cu totul donații în anul 1942	50
	Lei 1.737.638

Preot-Paroh
Iordan Curcubătă

C. E. C. și C. F. R.

Modernizarea încasărilor ramburselor trimise prin calea ferată

Sistemul de încasare a ramburselor C.F.R. prin C.E.C. prezintă un interes dintre cele mai mari, pentru toate categoriile de producători, industriași și comercianți, care fac expediții de mărfuri și mesagerii prin calea ferată.

Intr'adevăr, prima grijă a celor ce fac asemenea expediții este să li se asigure remiterea cât mai neîntârziată a sumelor ce li se cuvin pentru mărfurile trimise.

Acest interes a fost înțeles deopotrivă de C.F.R. și C.E.C., care au introdus un serviciu pe cât de simplu pe atât de exact și rapid.

Procedeu este lipsit de orice formalism și constă din simpla completare a unui cupon de ramburs, care se procură dela oricare din casierile C.F.R. În acest cupon se menționează: valoarea rambursului, numele și adresa destinatarului, precum și numele și adresa expeditorului.

Sumele încasate se depun în conturile expeditorilor care au un cont la

C.E.C. sau se remit prin cec postal la adresa expeditorilor fără cont C.E.C.

Suntem obligați să accentuăm aici și mai mult asupra distincțiilor dintre cei ce au cont C.E.C. și cei fără cont la C.E.C.

Celor ce au cont li se înscriu (se creditează) sumele direct în conturile respective. Ei sunt înștiințați, pentru fiecare înscriere, prin extrase de cont.

În același timp, suma înscrisă în cont produce dobândă.

În acest fel sumele intrate, le almentează disponibilul, putând da orice dispozițiuni de plată în toată țara.

Foarte important de asemenea este și faptul că sub această formă se susține mișcarea plăților fără numerar, contribuțiune extrem de valoroasă pentru menținerea stabilității monedei naționale.

Cei ce nu au cont la C.E.C., nu pot beneficia integral de aceste avantaje, deși primesc sumele la domiciliu. Remiterile ce li se fac sunt supuse unor

întârzieri din cauza formalităților speciale și unor mici taxe de expedițiune și factaj, de care titularii de cont sunt scutiți.

Această deosebire trebuie să determine pe toți acei ce au de primit sume din rambursuri, C.F.R. și n'au deschis încă un cont la C.E.C. s'o facă acum neîntârziat, în propriul lor interes.

Serviciile tot mai numeroase pe care C.E.C.-ul le aduce titularilor săi, sunt fapte de progres, de care trebuie să beneficieze toți.

De asemenea tot în legătură cu calea ferată, a fost introdus recent un instrument de plăți fără numerar, anume cecul de decontare, pe care toate stațiunile de Cale Ferată îl primesc în locul numerarului, pentru plata fractelor, depozitelor, garanțiilor, chirilor și a oricăror altor sume datorate la C.F.R.

Se evită, în acest fel, toate riscurile, precum și pierderea de timp, ce rezultă din număratul și transportul banilor.

Judecătoria rurală Rupea
Nr 404/1942 c. f.

Publicație de licitație

În cauza de executare a Masei Falimentare a Băncii „Economia” din Rupea contra urmărilor Flagner Friezt și Flagner Adolf din Rupea Judecătoria fixează termen pentru vânzarea imobilelor urmăriților cuprinse în c. f. ale comunei Rupea Nr. 429, 885, 1038, 1412, A plus Nr.ii. top 6207, 6208, 2625/1, 6184, 6184/1, 6184/2, 6184/3, 6184/4, 6184/5, 6184/6, 6184/7, 6184/8, 6184/9, 6185, 6186, 6187, 6188, 6189, 6190, 6191, 6192, 6193, 6194, 6194/1, 6205, 6206, 6223, în 1/2 parte Nr.ii. top. 4783/2 în 6/48 parte Nr.ii. top. 2121/2, 2255, 2255/1, 2255/2, 2256, 2257, 2258, 2276, 2277, 2278, 2255/4, 2255/5, 5574/1, 2255/3, 2274/2, 2275, 2085, 2080, 2081, 2121/3, 2122, 2122/1, 2123, 2123/1 pentru încasarea creanței urmăriților în suma de 84.892 lei cap. și accesorii.

Licitația va avea loc la sediul Judecătoria Rupea, secția cărților funduare în ziua de 29 Ianuarie 1943 orele 16.

Rupea la 6 Mai 1942.
Judecător al. dir. c. f.
ss. Petre Nica ss. V. Cucu

Judecătoria rurală Rupea
Nr. 405/1942 c. f.

Publicație de licitație

În cauza de executare a Masei Falimentare a Băncii „Economia” din Rupea, contra urmărilor Bănuțu Dumitru, Bănuțu Gheorghe, Borcoman Ioan, Homorozean Gheorghe și Bănuțu Maria născ. Borcoman din Rupea. Judecătoria fixează termen pentru vânzarea imobilelor urmăriților cuprinse în c. f. ale comunei Rupea Nr. 47, 552, 632, 819, 1305, 2670 A-3220, 3745, 3746, 4308, 4309, 4580, 4581, 4582, în 2/4 parte, Nr.ii. top. 5553 în întregime, Nr. top. 3440/14 în 1/2 parte, Nr. top. 1163/1 în întregime, Nr. top. 3747, 3749 în 1/4 parte, Nr. top. 776 în întregime, pentru încasarea creanței de 80.759 lei capital și accesorii.

Licitația va avea loc la sediul judecătoria Rupea, Secția cărților funduare în ziua de 30 Ianuarie 1943 orele 10.

Rupea la 6 Mai 1942.
Judecător aj. dir. c. f.
ss. Petre Nica ss. V. Cucu

Publicație

Cercul Teritorial Brașov închiriaza circa 50 - 60 Ha. pământ arabil pentru cultura de zarzavat.

Doritorii a închiria pământul pot prezenta ofertele lor la Cercul Teritorial Brașov, Strada Mihai Viteazul Nr. 134, până la 1 Februarie 1943.

Ajutorul Comandantului Cercului.

Verificarea sirenelor de alarmă la Brașov

Comandantul Zonei A. P. Brașov comunică:

În ziua de 20 Ianuarie 1943 între orele 9-14 organele Apărării Passive ale Municipiului și județului Brașov, vor proceda la verificarea una câte una a tuturor sirenelor de alarmă prin sunete scurte de câteva secunde.

Se va face verificarea sirenelor Municipiului Brașov și a tuturor sirenelor dela toate întreprinderile Municipiului și din județul Brașov.

După verificarea fiecărei sirene, se va face o verificare a tuturor sirenelor deodată, prin un sunet lung de 1 minut.

Publicul este înștiințat pe această cale să nu se alarmeze din cauza acestor semnale.

Eventuale alarme reale se vor transmite ca până acum prin sunete modulate cu o durată de 1 minut.

Cinema „Astra” Dela 16 Ian.

Fericire cu bucluc

după motivele romanului

„Meine Frau Teresa”

de ELLEN FECHNER

cu: Hans Söhnker
Elfie Mayerhofer
Mädy Rahi

Regia:

Arthur Maria Rabenalt

Judecătoria rurală Șercaia

Nr. G. 2792/1942

Publicație de licitație

În ziua de 3 Februarie 1943, ora 3 p. m., se vor vinde în comuna Grid, un car cu osii de lemn și 1000 kg. fân evaluate la suma de 9000 lei, sechestrate la cererea urmăritului Maxim Boamfa prin Dr. Serafim Oana din Șercaia, pentru încasarea sumei de 928 lei, capital și acc.

Se vor vinde și sub prețul strigării. Șercaia, la 11 Ianuarie 1943.

Delegat Judecătoresc,
ss. Romul Crăciun.

Cine știe unde se află Cornelia Prună de 14 ani să anunțe pe mama ei Maria Cornea Mândra 206 (Făgăraș)

Colaboratorii

noștri sunt rugați să ne trimită articole scurte. Lipsa de hârtie, tot mai simțită, nu ne permite să înmulțim numărul paginilor.

IAU CU ARANDĂ IMEDIAT

30—40 ha Pământ arabil

Jud. Brașov sau județele învecinate. — Oferte serioase și precise D-nei DIDI MIRCEA

Căsuța poștală 556

București -- Oficiul Central

Informațiuni

In atențiunea d-ilor abonați

Pentru a putea face contabilizarea exactă și a avea situația clară a fiecărui abonant, rugăm pe această cale pe toți ca, la trimiterea sumelor de plată, să țină seama de costul abonamentului, care, *dela 1 Aprilie 1942 este de lei 300.*

Celor ce ne trimit sume mai mici, cu indicația „abonament pe 1943”, li se înscrie suma numai pe răstimpul corespunzător, fără a-i mai aviza în parte.

Conferințele Extensiunii Academice

Sâmbătă în 23 Ianuarie crt. va avea loc în sala festivă a Liceului Șaguna conferința d-lui Prof. Victor Jinga, despre: **Conștiința spațiului național.**

„Astra” Cercul Cultural din Brașovul-Vechiu

După frumoasa conferință despre trecutul „Astrei” ținută în ziua de duminică 20 Decembrie 1942 în Casa Culturală de fiul parohiei și președintele Cercului Cultural Brașovul-Vechiu: d-l dr. Cornel Voicu, a urmat a doua conferință tot în Casa Culturală ținută de d-l medic dr. Valeriu Stinghe despre primejdia boalelor contagioase și combaterea lor. Conferința s'a ținut duminică 17 Ianuarie ora 3 $\frac{1}{2}$ după masă. Românii din Brașovul-Vechiu privesc cu multă bucurie activitatea începută de „Astra” în Casa Culturală, zidită cu multă trudă și cheltuială sub conducerea înțeleaptă a regretatului părinte dr. Petru Debu.

Intru amintirea vrednicului lor păstor sufletească totii credincioșii aleargă cu multă râvnă spre a da duh, de viață și de cultură națională în marele palat al Casei Culturale.

In câteva săptămâni s'au înscris peste 300 de membri la „Astra” și iau parte cu multă plăcere la conferințele și adunările Cercului Cultural al „Astrei”.

Adunarea generală a Crucii Roșii

Duminică, 17 Ianuarie a. c. și-a ținut adunarea generală anuală filiala Brașov a Crucii Roșii:

După cuvântul de deschidere al d-nei prezidente Valeria Căteanu, a vorbit d-l prefect col. D. Craiu, arătând rostul Consiliului de patronaj și Crucii Roșii în zilele de azi.

D-l Dr. Nic. Căliman scoate în evidență lipsa de infirmiere și arată că pentru formarea lor nu e nevoie de cursuri cu durată de 2 ani, ci se pot pregăti bine și prin cursuri de câteva luni. Insistă asupra rolului de viitor al Crucii Roșii, care, ca instituție internațională, la sfârșitul războiului va trebui să arunce puntea de realizare comună a atâtor necesități ridicate de războiul actual.

A luat cuvântul, făcând interesante sugestii și fostul primar al municipiului d-l Gh. Căteanu.

Ședința Consiliului de colaborare

La Prefectură s'a ținut ședința Consiliului de colaborare. S'au discutat probleme privind bunul mers al gospodăriei județene.

D-l Prefect Col. D. Craiu a dat prețurilor și personalului administrativ dispozițiuni de realizări practice gospodărești.

Cronica Războiului

Contribuția României la războiul din răsărit

Am accentuat și în cronica precedentă importanța politică, militară și economică a recentei înțelegeri dintre Mareșalul Antonescu și Fuehrerul Adolf Hitler, considerată ca o întâlnire istorică.

Presă din întreaga Europă s'a ocupat pe larg de însemnătatea acelei întâlniri și evidențiază în articole lungi contribuția țării noastre la războiul din răsărit. Comentariile presei străine, aliate sau neutre, subliniază rolul deosebit pe care România îl are în războiul împotriva bolșevismului și stăruie asupra constatării pe care o fac comentarii oficiale că „România este unul din partenerii cei mai importanți la război și deci și unul dintre partenerii cei mai importanți la victorie precum și la pacea pe care această victorie o va aduce comunității de soartă a Europei”. Ținem piept neleguirii și nu vom lăsa ca ea să troneze în Europa în disprețul sacrificiilor de viață și a contribuției economice pe care o dăm azi.

In această privință ziarul „Universul”, în unul din articolele sale de fond, scrie: „după cum rezultă, din informațiile cercurilor autorizate, discuțiile economice ce au avut loc au dus la rezultatul că importanța contribuției economice românești va fi echilibrată de contribuția pozitivă din partea Germaniei, cu caracter militar și economic. Și această aplicare a principiului reciprocității nu este numai în interesul comun al prezentului ci ea poate constitui și un temei de dezvoltare a raporturilor economice de mâine, a așezării economice de după pace”.

Nu suntem o mare putere din punct de vedere al configurației noastre geografice și al populației, dar modul cum de-a-lungul istoriei noastre ne-am îndeplinit datoria de stat de ordine, puterea conștiinței noastre naționale, bravura ostașilor noștri în toate luptele la care au participat, varietatea și valoarea bogățiilor solului nostru și potențialul muncii noastre au dat națiunii române o incontestabilă autoritate morală.

In acest sens de altfel a vorbit la o recentă conferință de presă și ministrul german Schmidt, care a spus: „Sunt astăzi în Europa state mici care au dovedit militărește și sufletește că sunt mari puteri; și sunt în lume mari puteri care s'au dovedit militărește și sufletește că sunt state mici”.

Recunoașterea aportului adus de țara noastră a fost de nenumărate ori evidențiat.

Nu suntem lipsiți de modestie afirmând acest adevăr, deoarece în ultimul număr al ziarului „*Voelkischer Beobachter*” stă scris: „*cea ce a înfăptuit soldatul român sub comanda mareșalului și a generalilor săi în luptele din răsărit*

va rămâne veșnic înscris în paginile istoriei războiului din răsărit”.

In aceste jertfe, pe care neamul le suportă cu resemnare, vedem îndeplinirea temeiurilor de viață nouă încadrate în drepturile recunoscute azi de lumea 'ntreagă.

Situația în Iran

Știrile din Teheran semnaleză că în toată țara domnește o situație gravă. Agitațiile sunt determinate nu numai de foamete, ci și de măsurile riguroase luate de autoritățile de ocupație și de guvernul Iranului.

Se știe că în ultimele zile au fost trimiși în închisori peste 300 de naționaliști și că toate asociațiile studențești au fost dizolvate, iar majoritatea școlilor închise. Englezii fac demersuri pe lângă Șahul Iranului pentru a obține dizolvarea Parlamentului, întrucât s'a dovedit că numeroși deputați au luat parte la rebeliune.

Ajutor ridicol...

Se anunță din Londra că purtătorul de cuvânt al Chinei ciungkinghiste dr. YEH s'a declarat împotriva unei afirmații făcute de d-l Roosevelt, că în China se expediază pe calea aerului tot atâta material de război cât se transporta înainte pe șoseaua birmană.

„Ceea ce primește China astăzi — a subliniat dr. Yeh — este un minimum ridicol!”

„Cartea Cenușe” a guvernului croat

Croația a tipărit de curând o „*Carte Cenușe*”, care a fost remisă membrilor corpului diplomatic de către d-l dr. Lorcovic, ministru de externe. Cu această ocazie d-sa a făcut o scurtă trecere în revistă a mișcărilor de rebeliune din Croația puse la cale de elemente turbulente de sub comanda lui Mihailovici și de către elemente comuniste străine de poporul croat. Scopul acestor mișcări este prăbușirea statului independent croat și instaurarea unei republici bolșevice. Cu această ocazie ministrul de externe croat a declarat că poporul croat este hotărât să lupte până la urmă alături de aliați pentru izbânda finală și pentru instaurarea în Europa a acelei ordine care va așeza popoarele în adevăratele granițe etnice și geografice.

Valoarea revoluționară a actualului război

Revista italiană „*Gerarchia*”, fondată de Ducele Mussolini, publică în ultimul său număr un interesant articol în care combate afirmațiile făcute de unele cercuri internaționale cu privire la ideea nivelatoare a diferențelor etnice și a autonomiilor spirituale, precum și pe acele cercuri care propun o Europă federativă și înființarea unei noi „Ligi a Națiunilor”. Războiul de azi — spune articolul amintit — va impune o generală revizuire a principiilor și criteriilor pe care s'a bazat existența și conviețuirea popoarelor. Este sigur că ideea de națiune va supraviețui războiului, deoarece se legitimează prin victorie proprie lor capacitate de a face istorie și propria lor misiune civilizatorie. Principiul de națiune va fi depășit în sensul unei și mai mari autonomii politice și economice, cu o putere de viață mai extinsă. Uniunea popoarelor va găsi astfel o valoare concretă nu într'un criteriu egalitar de prețuire, ci într'un criteriu ierarhic, prin participarea la o ordine progresivă, în care fiecare popor va ocupa locul ce i se cuvine după importanța sa efectivă etnică și spirituală, încheie revista italiană.

de **Mardare Mateescu**

Irakul în război cu puterile Axei

Irakul a declarat război puterilor Axei. Declarația de război n'a produs prea mare impresie în cercurile turcești. Ziarul oficios „*Ulus*” nu a comentat declarația de război. Observatorii politici turci socotesc că intrarea în război a guvernului național chinez pare să fi îndemnat Anglia să răspundă la rândul său printr'o nouă declarație. Slabul interes pe care lumea diplomatică și politică din Ankara îl arată declarației de război a Irakului este cu atât mai remarcabil cu cât guvernul britanic protejase la început să remită declarația de război Irakului pe teritoriul turc. In adevăr guvernul englez întrebă ambasada Germaniei din Ankara, prin intermediul unui ministru neutru, dacă ministrul Irakului s'ar putea prezenta în persoană pentru a remite declarația de război oficială. Germania a răspuns printr'un refuz.

Zilele ce vor urma vor dovedi dacă declarația de război a Irakului a produs senzație și dacă va mai atrage după sine și alte acte asemănătoare.

Situația pe fronturi

Pe frontul de răsărit se desiașoară în prezent operațiuni militare ofensive și contra ofensive în următoarele sectoare: la Nord, în Carelia și lacul Ladoga, ciocniri între detașamentele de recunoaștere. In sectorul Veliki-Luki trupele sovietice atacă cu disperare garnizoana germană care rezistă producând pierderi însemnate atacatorilor. Cercurile militare subliniază cu deosebită satisfacție restabilirea legăturii cu coloana de sprijin germană refăcându-se deci frontul. Se spune că izbânda aceasta dovedește în mod neîndoielnic că forțele germane activează după un plan de ansamblu bine precizat.

In regiunea dela Sud de capul de pod german Voronej (Donul mijlociu) au fost respinse toate atacurile inamice date în ultimele zile.

La Stalingrad se dau atacuri și contra-atacuri disperate dintr'o parte și alta a armatelor angajate în luptă. Formațiunile sovietice de tancuri și infanterie blindată întâmpină rezistența minunat organizată a trupelor germane și române.

In Caucazia luptele au un caracter local. Trupele germane și române își mențin pozițiile. Sunt în curs operațiuni în Caucazia de Nord.

In Africa au început operațiuni cu caracter ofensiv în Tunisia și Tripolitania. Că între debarcarea anglo-americană și ofensiva începută a fost o pauză destul de lungă se datorește faptului că forțele anglo-americană n'au putut organiza terenul și nici să aducă trupe de întărire la Bizerta și la Goletta, deoarece canalul Siciliei este destul de periculos transporturilor de ori ce fel, aici spațiul strategic fiind stăpânit de forțele Axei.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION BOZDOG

Redacția și Administrația
BRĂȘOV
B-dul Regele Ferdinand Nr. 12
Tl. 1513

Abonamentul anual Lei 300
Autorității și Societăți Lei 600
Membrii „Astrei” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 150